

Paskutinio derinimo metu iš kitų organizacijų gauti siūlymai ŠMSM Sporto plėtros programai

Pasiūlymas / pastaba	Kas pateikė	Sprendimai
Sporto plėtros programa		
<p>1. Horizontalieji principai turi būti taikomi rengiant Plano įgyvendinamąsias nacionalines plėtros programas, planuojant konkrečias priemones ir veiklas. Ekonomikos ir inovacijų ministerijai pavesta sistemiskai koordinuoti Plano inovatyvumo (kūrybingumo) horizontaliojo principo įgyvendinimą. Šis principas suvokiamas kaip inovatyvių ir veiksmingiausių veikimo būdų paieška ir taikymas, efektyvus mokslo ir verslo bendradarbiavimas, mokslinių tyrimų ir mokslo pažangos rezultatų, naujų technologijų taikymas, kūrybiškų sprendimų paieška šaliai kilusiems sunkumams įveikti, didesnei vertei, geresnės kokybės paslaugoms ir produktams visose valstybės veiklos srityse kurti.</p>	EIM	Atsižvelgta. Įtrauktas inovatyvumo (kūrybingumo) principas ir taip pat darnaus vystymosi principas.
<p>2. Sporto plėtros programos projekte išvardytas problema, susijusias su sporto kokybės stebėsenos, atsiskaitymo už pasiektus rezultatus ir skatinimo mechanizmo nebuvimu, nediegiamomis sporto mokslo inovacijomis, nepakankama fizinio aktyvumo infrastruktūra, neišnaudotomis viešomis laisvalaikio erdvėmis (parkais, dviračių takais ir kitomis aktyviomis veiklos vietomis), ne visos infrastruktūros pritaikymu neįgaliesiems bei fizinio aktyvumo veiklų kokybe, galėtų padėti spręsti inovatyvūs metodai. Todėl, numatant atitinkamas priemones minėtoms problemoms spręsti, reikėtų pasitelkti verslo ir mokslo potencialą.</p>	EIM	Atsižvelgta. Nagrinėjant problemą „trūksta sportininkams rengti reikalingų kvalifikuotų sporto specialistų ir švietimo“, ir bus įtraukiama į priemones.
<p>3. Bendrai aptariant Projektą, paminėtina, jog Nacionaliniame pažangos plane (toliau – NPP) kaip vienas iš 4.4 uždavinio „Siekti gausinti aukščiausius Lietuvos sporto pasiekimus“ rodiklių yra išskiriamas būtent paralimpinėse ir kurčiųjų</p>	SADM	Sutinkame su pastaba, tačiau norime informuoti, kad šiuo metu asmenų su negalia organizacijos, kurios yra ir Sporto PP darbo grupės nariai, mums pradėjus rengti atskirą problematiką, pateikė siūlymą neskaldyti visuomenės ir asmenis su negalia laikyti <u>lygiaverčiais</u> partneriais, kurie bet kuriuose

Pasiūlymas / pastaba	Kas pateikė	Sprendimai
<p>žaidynėse, pasaulio ir Europos neįgaliųjų čempionatuose iškovotų medalių skaičius, kuris atspindi „<...> negalią turinčių asmenų sporto judėjimams Lietuvoje vadovaujančių nevyriausybinų organizacijų pasiekimus <...> paralimpinėse, pasaulio ir Europos čempionatuose, kurčiųjų žaidynėse, jų kiekybinę, taip pat ir kokybinę išraišką <...>“. Tačiau bendrai Projekte sporto, kaip visumos, prieinamumas asmenims su negalia minimas vieną kartą, tiek problemos, kylančios profesionaliame neįgaliųjų sporte, tiek ir galimybės neįgaliesiems sportuoti mėgėjiškai. Projekte nėra nagrinėjamos, todėl neaišku, koku būdu bus siekiama šio uždavinio bei jo rodiklių. Manytina, jog plėtros programomis siekiant įgyvendinti NPP iškeltus tikslus, tikslinga būtų NPP minimą problematiką Projekte išryškinti labiau. Pasigendama aiškių problemos ir priežasčių identifikavimo bei aiškių priemonių kryptį siekiant užtikrinti prieinamumą asmenims su negalia sporto srityje.</p>		<p>kontekstuose būtų išskiriami tik esant specialiai būtinybei, o SPP rengti vieną, nes problemos sporte yra vienodos – ir sveikųjų, ir asmenų su negalia. Sporto PP yra išskiriamas atskiras rodiklis, kuris parodo lygiavertį dalyvavimą visoje sporto PP, asmenims su negalia keliami kriterijai atskiriami dėl siekio įvertinti programos sėkmę. Programoje nėra išskiriami vyrai ir moterys, sveikieji ir asmenys su negalia, lygiavertis dėmesys skiriamas visiems: sveikiesiems ir asmenims su negalia, jauniems ir suaugusiems, o visus apjungia tos pačios problemos: specialistų trūkumas, mokslo ir inovacijų, sveikatos priežiūros ir infrastruktūros (senos statybos) adaptavimas, fizinio aktyvumo stoka ir kt.</p>
<p>4. Projekto I skyriuje „Plėtros programos paskirtis“ ketvirtos spręstinios problemos priežastyje „Per mažos fizinio aktyvumo apimtys ir fizinio aktyvumo veiklų kokybė“, 4.1 papunktyje „Neatnaujintas fizinio ugdymo pamokų turinys, nesukurtas fizinio raštingumo modelis skirtingo amžiaus žmonėms“ siūlytina išskirti ir asmenų su negalia tikslinę grupę, kadangi jau išskiriama skirtingo amžiaus žmonių tikslinės grupės problematika. Siūlytina 4.1 papunktį išdėstyti taip: „Neatnaujintas fizinio ugdymo pamokų turinys, nesukurtas fizinio raštingumo modelis skirtingo amžiaus žmonėms ir asmenims su negalia“. Ta pati pastaba ir neįgaliųjų tikslinės grupės įtraukimas paminėtinas ir Pagrindime „Plėtros programos paskirtis“ 4-oje problemos priežastyje „Per mažos</p>	SADM	Atsižvelgta ir papildyta.

Pasiūlymas / pastaba	Kas pateikė	Sprendimai
fizinio aktyvumo apimtys ir fizinio aktyvumo veiklų kokybė“. Nurodoma, jog „<...> nesukurtas ir nediegiamas fizinio aktyvumo raštingumo modelis skirtingo amžiaus žmonėms nuo kūdikio iki senjoro“, tačiau asmenų su negalia tikslinė grupė neišskiriama. Siūlytina tikslinti ir pildyti įtraukiant asmenų su negalia tikslinę grupę.		
5. Pagrindime „Plėtos programos paskirtis“ 1-oje problemos priežastyje „Neapibrėžta aukšto meistriškumo sportininko auginimo ir išlaikymo sporte sistema“ skiriamas dėmesys sporto gimnazijų inventoriui. Tikslinga būtų paminėti, jog sporto gimnazijos nėra pritaikytos mokytis asmenims su negalia, tačiau ši problema aktuali ir kitose bendrojo lavinimo mokyklose. Tiek mokyklų infrastruktūra, tiek sporto inventorius jose didžiąja dalimi vaikams su negalia nėra prieinamas.	SADM	Neatsižvelgta. Sporto PP nesprenžia švietimo (bendro ugdymo mokyklų) problematikos. Sporto gimnazijos yra pritaikytos asmenims su negalia. Gerinant infrastruktūrą, turtinant sporto gimnazijų inventorių, į visų mokinių poreikius atsižvelgiama laikantis teisingumo (angl. <i>equity</i>) ir socialinio teisingumo (angl. <i>social justice</i>) principų, atsižvelgiama pagal mokinių poreikius, todėl atskirai minėti – netikslinga.
6. Pagrindime „Plėtos programos paskirtis“ 2-oje problemos priežastyje „Trūksta sportininkams rengti reikalingų kvalifikuotų sporto specialistų ir švietimo“ siūlytina atsižvelgti ir į tai, jog trūksta fizinio aktyvumo ir lavinimo specialistų / trenerių, kurie gebėtų dirbti su negalią turinčiais asmenimis ir užtikrinti tinkamą šios tikslinės grupės fizinį aktyvumą.	SADM	Atsižvelgta.
7. Pagrindime „Plėtos programos paskirtis“ 3-oje problemos priežastyje „Sporto bazių ir treniruočių kompleksų stoka ir neatitikimas fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo poreikiams“ nurodoma, jog „būtinasis sporto paslaugų spektro tolygumas ir prieinamumas“. Siūlytina tikslinti, jog būtinasis prieinamumas visiems asmenims, įskaitant asmenims su negalia ir vyresnius asmenis. Sporto infrastruktūra menkai pritaikyta asmenims su negalia, tad būtina į tai atsižvelgti.	SADM	Neatsižvelgta. Turima omeny naujų sporto kompleksų statyba. Nėra tikslinga siūlyti „ <i>jog būtinas prieinamumas visiems asmenims, įskaitant asmenims su negalia ir vyresnius asmenis</i> “, nes statybų teisinis reglamentavimas ir kiti teisės aktai įpareigoja statyti objektus, atsižvelgiant į asmenis su negalia, jų poreikius. Statomi objektai nėra skirstomi pagal asmens amžių, todėl manome, kad yra prieinami ir vyresniems asmenims.

Pasiūlymas / pastaba	Kas pateikė	Sprendimai
8. Pagrindime „Plėtos programos paskirtis“ 4-oje problemos priežastyje „Per mažos fizinio aktyvumo apimtys ir fizinio aktyvumo veiklų kokybė“ nurodant, jog „trūksta fizinio aktyvumo sporto srityje veiklų tolygumo skirtinguose Lietuvos regionuose“ siūlytina akcentuoti šią problemą ir asmenų su negalia fizinio aktyvumo rengime. Nuo miestų nutolusiose vietovėse ypatingai trūksta specialistų bei infrastruktūros, kurie padėtų asmenims su negalia pasiekti jiems taip reikalingą fizinį aktyvumą.	SADM	Atsižvelgta.
9. Projekte nėra nagrinėjamas moterų ir vyrų dalyvavimas sporte tiek profesionaliame, tiek ir mėgėjiškame lygyje, nepateikta statistika, kuri padėtų identifikuoti kiekvienos lyties dalyvavimo sporte proporcijas, nepateiktos moterų ir vyrų skirtingo įsitraukimo priežastys. Siūlytume šią temą įtraukti į Pagrindimą, kadangi sporte lyčių lygybės skatinimas yra labai aktualus, svarbu atkreipti dėmesį į tolygų dėmesio, pastangų ir lėšų moterų ir vyrų sportui paskirstymą.	SADM	Atsižvelgta iš dalies. Moterų įsitraukimo į fiziškai aktyvias veiklas trūkumas paminėtas 4-osios problemos priežasties aprašyme. Platesnis lyčių skirtumų akcentavimas nėra tikslingas atsižvelgiant į tai, kad jau yra veikiančios priemonės, kuriomis siekiama lyčių lygybės, stebimi vyrų ir moterų rodikliai nuo vadybos iki sporto rezultatų, masiškumo. Ir aukšto meistriškumo, ir fizinio aktyvumo (sporto rėmimo fondo projektai) skatina lygias galimybes, teisės aktai nurodo skatinimo priemones, vienodą darbo apmokėjimą už pasiektą rezultatą, skirtingai nei kitose sferose.
10. Projekte nurodoma, kad yra siekiama apimti dvi pagrindines sistemines sporto sritis, t. y. vaikų ir suaugusiųjų fizinį aktyvumą skatinančios veiklos ir aukšto meistriškumo sportas, kurio rezultatas – aukšto meistriškumo sportininkų pasiekimai. Tačiau Projekte tiek esamų iššūkių aprašymas, tiek giluminė problemų analizė, tiek atitinkamai, siektini pokyčiai yra beveik išimtinai siejami su antra sritimi, t. y. aukšto meistriškumo sporto siekimu. Todėl siekis iš esmės skatinti fizinį aktyvumą, kuris prisidėtų prie visos visuomenės, ir ypatingai vaikų sveikos gyvensenos įgūdžių formavimo, judrumo skatinimo, fizinės sveikatos stiprinimo ir pan., lieka neatskleistas. Atitinkamai, tai kelia riziką, kad Projekte ir jo rėmuose numatytos priemonės apims išskirtinai tik veiklas,	SADM	Atsižvelgta iš dalies. Papildytas 4-osios problemos priežasties aprašymas. Nesutinkame su nuomone, jog „siekis iš esmės skatinti fizinį aktyvumą, kuris prisidėtų prie visos visuomenės, ir ypač vaikų sveikos gyvensenos įgūdžių formavimo, judrumo skatinimo, fizinės sveikatos stiprinimo ir pan., lieka neatskleistas“. Manome, jog siekiant išugdyti aukšto meistriškumo sportininką, būtinas stiprus fizinio aktyvumo kultūros pamatas, kuris apima ne tik vaikus, bet ir suaugusius, nes jie sportavimo ir sveikos gyvensenos įpročius perduoda savo vaikams. Manome, kad be pamatinių fizinio aktyvumo veiklų, niekaip nebus įmanomas ir aukšto meistriškumo rodiklių įgyvendinimas. Kaip žinia, pasiektas siekis aukštajame meistriškume inspiruoja ir didina susidomėjimą fizinio aktyvumu, taip irgi įgyvendindamas siekį motyvuoti sportuoti ar išbandyti naujas sporto šakas.

Pasiūlymas / pastaba	Kas pateikė	Sprendimai
<p>kurios prisidės prie aukšto meistriškumo siekiančių sportininkų palaikymo, tačiau ne vaikų ir suaugusiųjų fizinio aktyvumo skatinimo, neturinčių tokių tikslų.</p>		
<p>11. Projekte nėra atskleista problematika, susijusi su vaikams kylančiais iššūkiais dėl sumažėjusio fizinio judrumo, dėl nepakankamo vaikų į(si)traukimo į fizinę veiklą, ir pan., kuri nėra sietina su poreikiu Lietuvai pasiekti vis didesnių laimėjimų olimpiadose ir panašiuose formatuose. T. y. nėra aprašoma problematika, sietina su tuo, kokius kitus iššūkius sukelia mažas fizinis aktyvumas, pvz., prasta vaikų fizinė sveikata, vaikų nutukimas, vis didėjantis laikas, praleidžiamas prie informacinių technologijų, taip pat, problematika, sietina su fizinio judėjimo skatinimo svarba, mažinant pvz., vaikų nerimo apraiškas, miego sutrikimo ir panašius iššūkius.</p>	SADM	<p>Atsižvelgta iš dalies. Papildytas 4-osios problemos priežasties aprašymas, tačiau pažymėtina, kad plačiau fizinio neaktyvumo ryšio ir poveikio sveikatai problemos yra nagrinėjamos SAM PP.</p>
<p>12. Atkreiptinas dėmesys, kad fizinio aktyvumo stoką svarbu nagrinėti ir sąsaja su situacija dėl COVID-19 (koronaviruso ligos) įtakos visuomenės ir ypač vaikų, gyvenimui. Pvz., 2020 m. Vilniaus universiteto atliktas tyrimas „Nuotolinis vaikų ugdymas pandemijos dėl COVID-19 metu: grėsmės bei galimybės ekosisteminio požiūriu“ parodė, kad ženkliai pailgėjo ne tik naudojimas įvairiais informacinių technologijų prietaisais mokymosi tikslais, bet ir laisvalaikiui bei pramogoms skiriamas ekranų laikas. Bendrai prie ekranų leidžiamas laikas, lyginant su ankstesnių tyrimų duomenimis, padvigubėjo, o rudenį prie ekranų leidžiamas laikas pramogoms ar laisvalaikiui išliko ilgesnis nei iki karantino, kas siejasi su prastesne vaikų emocine savijauta bei didina kompulsyvaus (probleminio) naudojimosi internetu riziką. Ilgėjant bendram ekranų laikui daugėja vaikų somatinių simptomų (galvos, pilvo, akių ir kitokių skausmų, nuovargio)</p>	SADM	<p>Iš dalies atsižvelgta aktualią informaciją įtraukiant į pagrindimą. Taip, be abejo sutinkame, bet tai nėra vien tik ŠMSM kompetencija. Prie nurodytų Covid pasekmių sprendimo turėtų prisidėti ir kitos ministerijos, pvz. SAM.</p>

Pasiūlymas / pastaba	Kas pateikė	Sprendimai
<p>bei mažėja miego trukmė ir bendra miego kokybė, mažesnis fizinis aktyvumas. Remiantis vaikų ir tėvų apklausa, padaugėjo vaikų galvos skausmų, regėjimo sutrikimų ir nutukimo. Šie sutrikimai siejosi su ilgesne ekranų trukme, mažesniu fiziniu aktyvumu, prastesne emocine savijauta. Nutukimą turintys vaikai dažniau turi emocinių, elgesio ir mokymosi sunkumų. Galvos skausmus patiriantys vaikai daugiau nerimauja dėl galimybės užsikrėsti virusu. Manytina, šių iššūkių sprendimui fizinio aktyvumo skatinimas taip pat yra labai reikšmingas.</p>		
<p>13. Siūlytina įvertinti ir tai, ar didesnę dėmesį Programos projekte būtų galima skirti pažeidžiamoms vaikų grupėms, pvz., socialinę riziką ir (ar) skurdą patiriantiems vaikams, negalia turintiems vaikams ir pan., kurie turi labai ribotas galimybes dalyvauti veiklose už mokyklos/švietimo įstaigos ribų, taip pat ir veiklose, susijusiose su fizine veikla, sportu. Socialinę riziką patiriantys vaikai ir savo artimoje aplinkoje dažnai stokoja tinkamo pavyzdžio, kuris ugdytų jų sveiką gyvenseną, apimančią ir fizinį aktyvumą. Todėl būtų tikslinga įtraukti priemones, kurios leistų pažeidžiamoms vaikų grupėms aktyviau dalyvauti jų fizinį aktyvumą skatinančiose veiklose. Tai prisidėtų ir prie vaikų socialinės integracijos stiprinimo.</p>	SADM	<p>Iš dalies atsižvelgta. NPP yra matuojamas rodiklis: 3.2.3. Specialiųjų ugdymo (-si) poreikių turinčių vaikų, išskyrus gabiuosius, dalyvaujančių neformaliajame vaikų švietime, dalis. Šis rodiklis atsispindi ir Švietimo PP. ŠMSM parengtame pagalbos plane, skirtame kompensuoti per pandemiją patirtus mokymosi praradimus, viena iš numatytų priemonių – valstybės lėšomis finansuojamos teminės vaikų vasaros stovyklos. Šioms stovykloms rengti numatoma skirti 510 tūkst. eurų, paskelbtas švietimo teikėjų konkursas. Pagal ŠMSM patvirtintą Vaikų vasaros stovyklų finansavimo ir organizavimo tvarkos aprašą, vasaros stovyklose 5–8 klasių mokiniai neformaliojo švietimo metodais galės tobulinti savo žinias, gebėjimus ir įgūdžius gamtos mokslų, matematikos ir kalbų srityse. Sudaryta galimybė stovyklose dalyvauti tiems mokiniams, kurie prarado mokymosi motyvaciją, jų akademiniai pasiekimai dėl nuotolinio mokymosi būdo suprastėjo, kurie neturi palankios mokymuisi aplinkos namuose ar auga socialinės rizikos šeimose. Stovyklos vaikams bus nemokamos, truks ne trumpiau nei 7 kalendorines dienas. Jos gali būti rengiamos kaip dienos stovyklos ar stovyklos su nakvyne. Jų programoje turi būti veiklų, kurios skatintų vaikų fizinį aktyvumą, ugdytų socialines-emocines kompetencijas, matematinius, gamtamokslus, kalbinius gebėjimus – pradedant įvairių skaičiavimo strategijų taikymu, gamtos reiškinių stebėjimu, tyrinėjimu, technologijų taikymu ir baigiant įvairių tekstų skaitymu, jų</p>

Pasiūlymas / pastaba	Kas pateikė	Sprendimai
		<p>supratimu ir interpretavimu, sudėtingesnio žodyno plėtojimu, gebėjimu kurti rišlų tekstą ar pasakojimą. Stovyklų rengėjai raginami naudoti aktyvius mokymo(si) metodus.</p> <p>Tikimasi, kad nuo birželio iki rugpjūčio pabaigos vyksiančiose stovyklose dalyvaus apie 3000 mokinių, patiriančių mokymosi sunkumų (https://www.smm.lt/web/lt/pranesimai_spaudai/naujienos_1/sprendimai-del-nemokamu-vasaros-stovyklu-temines-stovyklos-mokymosi-sunkumu-patiriantiems-vaikams-daugiau-veiklu-nvs-lesomis).</p>

Pasiūlymas / pastaba	Kas pateikė	Sprendimai
<p>14. Atsižvelgiant į tai, kas paminėta anksčiau, fizinį vaikų ir jaunų žmonių aktyvumą, kuris neturi būti siejamas su aukšto meistriškumo sportiniais pasiekimais, yra svarbu skatinti ir kaip kitų vaikams ir jauniems žmonėms kylančių iššūkių prevencinę priemonę. Užsienio šalių, pvz., Islandijos, pavyzdys rodo, kad tuo atveju, jei vaikai turi galimybę po mokyklos užsiimti jiems patrauklia, aktyvia veikla, tai leidžia reikšmingai mažinti vaikų ir jaunų žmonių alkoholio ir kitų psichotropinių medžiagų vartojimą, įsitraukimą į delinkventines, nusikalstamas veiklas ir pan. Pvz., Islandijoje galimybių vaikams ir jauniems žmonėms sudarymas aktyviai dalyvauti sportinėse veiklose, tokiose kaip pvz., futbolas, padėjo per kelerius metus pasiekti situaciją, kai alkoholio ir kitų psichotropinių medžiagų vartojimas šalyje sumažėjo: nuo 42 proc. iki 2 proc. alkoholio vartojimo atvejų, nuo 23 proc. iki 3 proc. rūkymo kas dieną atvejų ir pan. Aukšto meistriškumo sporto siekimas šiuo atveju yra visiškai nesvarbus.</p>	<p>SADM</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta aktualią informaciją įtraukiant į pagrindimą. SPP yra rodiklis: 2. Mokinių, dalyvavusių neformaliojo vaikų švietimo sporto ir kitose fizinį aktyvumą skatinančiose veiklose, dalis (procentais). ŠMSM sieks pagerinti šį rodiklį, tačiau vaikas pats renkasi kokia neformalia veikla užsiimti: šoku, muzika, teatru, sportu ar kt. Taigi ŠMSM labiau siektų balanso tarp išvardintų veiklų.</p> <p>Aktyvi ir turininga veikla (neformaliojo švietimo užsiėmimai) po pamokų atneša daug naudų vaiko savijautai. Minimas Islandijos pavyzdys, bet ar Lietuva turi tokių tyrimų? Ar minima koreliacija tiriama ESPAD? Lyg ir ne. Ir dar vienas niuansas, kuris liečia tą patį Islandijos pavyzdį, ne visose šalyse nagrinėjant tokią pat koreliaciją galima gauti statistiškai reikšmingą rezultatą. Pažymėtina, kad Lietuvoje veikiantis neformaliojo vaikų švietimo finansavimo modelis (<i>reglamentuotas Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2018 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. V-758 "Dėl Neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo"</i>) savo pobūdžiu yra labai artimas minimam Islandijos pavyzdžiui, nes juo suteikiama plati neformaliojo švietimo veiklų pasirinkimo spektro pasiūla taikant finansinės paramos mechanizmą, kuris tuo pačiu didina neformaliojo švietimo veiklų prieinamumą įvairių socialinių grupių vaikams.</p>

Pasiūlymas / pastaba	Kas pateikė	Sprendimai
15. Pastabų neturi.	KM	–
16. Pasiūlymų ir pastabų neturi	SAM	–
17. Pastabų neturi.	TM	–
18. Atsakymas nei iki prašomos dienos, t. y. iki 05 26, nei iki 05 31 nėra gautas. Atsakymas gautas 06.07. Pastabos pateiktos tik ŠPP.	VRM	–
19. Atsakymas nei iki prašomos dienos, t. y. iki 05 26, nei iki 05 31 nėra gautas	AM	–